
Obsah

PŘEDMLUVA	21
1 MINIMUM Z ANATOMIE A FYZIOLOGIE MOZKU	23
2 SMYSLY	26
Zrak	26
Sluch	26
Čich	27
Chuť	27
Smysl tělový	27
Vnímání prostoru	28
Vnímání času	28
Čítí	29
<i>Cenestopatie</i>	29
Pocity tělové a orgánové	29
Husí kůže	30
Hlad	30
<i>Jedlíci a pijáci</i>	31
Žízeň	31
Únava	32
Bolest	32
Gnosie	33
3 VNÍMÁNÍ ŠALEBNÉ	34
Pareidolie	34
Iluze	34
<i>Illusion du déjâ vecu</i>	35
<i>Negativní iluse</i>	35
Depersonalisace (odosobnění)	35
Představy	36
<i>Montážní představy</i>	36
<i>Živá představa (vize)</i>	36
Paměťové obrazy	36
<i>Paobraz</i>	37

Názorový obraz	37
Představový obraz	37
Pseudohalucinace	37
Akuse hudby	37
Halucinace	39
Halucinace sluchové	39
Halucinace zrakové	39
Problém dvojníka	40
Halucinace čichové a chuťové	45
Halucinace tělové	45
Halucinace psychomotorické	46
Halucinace psychické (intrapsychické)	46
Halucinace inadekvátní	47
Chování halucinantů	47
 4 KDO PODLÉHÁ PŘELUDŮM	 49
Představový obraz	49
Deprivace	50
Eidetismus	50
Deuteroskopie	52
Co zažili naši pacienti	53
Autoři strašidelných příběhů	55
Strašidla a nadpřirozeno vůbec považované za realitu, s níž je nutno počítat.	55
Různá zjevení	55
Právní ustanovení o strašidlech	58
 5 EMOCE	 62
Nálada	63
Radost	63
Smích	63
Smutek	63
Pláč.	64
Zlost	64
Úzkost a strach	64
 6 PUDY	 66
Pud pohlavní	66
Pud pohlavní v mytologii	66

<i>Amazonky</i>	67
<i>Početí</i>	67
<i>Onanie (masturbace, ipsace)</i>	68
<i>Deviace pudu pohlavního</i>	68
<i>Homosexualita</i>	68
<i>Hypererotismus</i>	69
<i>Sadismus (neronismus, aktivní algolagnie)</i>	69
<i>Masochismus (pasivní algolagnie)</i>	70
<i>Symbolický masochismus</i>	70
<i>Magický význam bolesti</i>	70
<i>Šachsej-vachsej</i>	71
<i>Flagelanti</i>	73
<i>Někteří historičtí sadisté</i>	73
<i>Krev</i>	74
<i>Taurobolie</i>	74
<i>Lidské oběti</i>	74
<i>Některé další deviace</i>	75
<i>Fetišismus</i>	76
<i>Exhibicionismus</i>	77
<i>Magický význam nahoty</i>	77
<i>Pud péče o potomstvo</i>	77
<i>Pud obživný</i>	78
<i>Pud sebezáchovy a sebevraždy</i>	81
<i>Pud útěkový</i>	82
<i>Pud ničivosti</i>	82
<i>Golem</i>	82
<i>Pud sdružovací</i>	83
<i>Pud orientační</i>	84
<i>Pud po zpříjemnění života</i>	84
<i>Pud zdobivosti</i>	84
7 MYŠLENÍ	86
<i>Představy</i>	86
<i>Vzpomínka</i>	86
<i>Montážní představy</i>	87
<i>Živá představa</i>	87
<i>Fantazie</i>	87
<i>Magické myšlení</i>	88
<i>Pověry</i>	89
<i>Uhrnutí (uřknutí)</i>	90
<i>Ordálie (boží soudy)</i>	90

Dominující představy	92
Myšlenky vtíravé	92
Myšlenky alogenní	92

8 BYTOSTI NESKUTEČNÉ, KTERÉ VZNIKLY Z MONTÁŽNÍCH PŘEDSTAV 93

Domácí duchové	93
Bytosti, které mají vztah k sexu	94
Duchové osudu	94
Bytosti horské, vodní a lesní	94
<i>Divoženky</i>	94
<i>Diví muži</i>	95
<i>Polednice a klekánice</i>	95
<i>Víly</i>	96
<i>Meluzína</i>	96
<i>Nymfy horské, vodní a lesní</i>	96
<i>Vodník (hastrman)</i>	98
Děsivé bytosti řecké mytologie	99
<i>Hekaté</i>	100
<i>Graie</i>	100
<i>Medusa</i>	100
<i>Erinye</i>	101
<i>Andělé</i>	101
<i>Andělé, jak o nich psal Swedenborg</i>	104
<i>Ďábel</i>	105
<i>Sukubové a inkubové</i>	109
<i>Žena a ďábel</i>	110
<i>Čertův strach</i>	110
<i>Jména a kompetence ďáblů</i>	111
<i>Lilith</i>	111
<i>Ďábel v psychózách</i>	112
Bytosti nadpřirozené částečně podoby zvířecí	112
<i>Egyptští bohové</i>	112
<i>Satyrové</i>	113
<i>Kentaurové</i>	113
<i>Sfinx</i>	113
<i>Harpyje</i>	113
<i>Minotaurus</i>	113
Nadpřirozená zvířata	114
<i>Pegasus</i>	114
<i>Chimaira</i>	114

Drak	114
Pták noh.	116
Fénix	117
Jednorožec	117
Záhadné zjevy	117
Bludičky (světýlka)	117
Mořský had	118
Netvor z Loch Nessu	119
Lidé vtělující se do zvířat a stromů	119
Leopardí a kajmaní muži	119
Vlkodlak.	119
Člověk a strom	120
9 PAMĚŤ	121
Rozdělení paměti	121
Poruchy paměti	122
Hypermnézie (nadměrné zvýšení paměti)	122
Hypomnézie (snížení paměti)	122
Amnézie	123
Ekmnézie	123
Paramnézie	123
Vzpomínkové klamy	124
Vaticinatio ex eventu, ex post	124
Věštění	124
Věštění jako projev nemoci	128
Skotomy paměti	129
Konfabulace	129
Pseudologia phantastica (báživá lhavost)	129
Baron Prášil	130
Historie klame	130
Literární a tradiční postavy	131
Cyrano de Bergerac	131
Johann Faust.	132
Don Quijote	133
Don Juan	133
Enšpígl	134
Sam Weller	134
Švejk	134
Tartarin z Tarasconu	135
Popelka	135
Divadelní postavy	135

10 PŘÁNÍ, CHTĚNÍ, KONÁNÍ A JEDNÁNÍ	136
<i>Přání</i>	136
<i>Příklady</i>	136
<i>Stupor</i>	137
<i>Záraz</i>	137
<i>Flexibilitas cerea</i>	137
<i>Negativismus</i>	137
<i>Povelová automatie</i>	137
<i>Impulzivní konání</i>	137
<i>Raptus</i>	138
<i>Stereotypie</i>	138
<i>Pudové nutivé konání</i>	138
<i>Obsedantní jednání</i>	138
<i>Kontrérní představy</i>	139
<i>Vztah obsesí k pověrám</i>	139
11 BLUDY	142
<i>Příklady z mytologie</i>	144
12 SUGESCE A SUGESTIBILITA.	146
<i>Sugesce</i>	146
<i>Sugestibilita</i>	146
<i>Repudiace</i>	147
<i>Autosugesce</i>	147
<i>Sugestivní terapie</i>	147
13 MAGICKÉ KONÁNÍ	150
<i>Čarování</i>	150
<i>Čarodějnice</i>	151
<i>Nápoje lásky</i>	152
<i>Čarování milostné.</i>	152
<i>Čarodějnické scény v literatuře</i>	153
<i>Čarování ve 20. století</i>	154
<i>Volt.</i>	155
<i>Lebka</i>	155
<i>Uctívání d'ábla a satanismus</i>	156
<i>Voodoo</i>	157
<i>Zombie</i>	158

Sabat	159
14 ČARODĚJNICKÉ PROCESY	162
Odpůrci čarodějnických procesů.	162
Pronásledování čarodějnictví	163
<i>Urban Grandier</i>	165
Čarodějnictví z hlediska psychologie a psychiatrie	168
15 POZORNOST	170
Orientační reflex	170
Různé stránky a druhy pozornosti	170
16 INTELIGENCE A INTELEKT	172
Pojem inteligence a její stanovení	172
Druhy inteligence	172
Intelekt	173
Vývoj inteligence	174
Inteligence a etika.	175
17 VĚDOMÍ	176
Spánek	177
<i>Usínání (hypnagogium)</i>	178
<i>Probouzení (hypnagogium)</i>	179
<i>Sen</i>	179
<i>Vykládání snů</i>	180
<i>Symbolika Freudova</i>	180
<i>Nespavost</i>	181
<i>Ostatní poruchy spánku</i>	181
<i>Extáze</i>	182
<i>Hypnóza</i>	182
<i>Zvířecí hypnóza</i>	183
<i>Hypnóza u člověka</i>	183
<i>Autohypnóza</i>	185
<i>Skupinová hypnóza</i>	185
<i>Posthypnotická sugesce</i>	185
<i>Poruchy vědomí</i>	186
<i>Stavy zúženého vědomí</i>	186

18 SMRT A CO S NÍ SOUVISÍ	188
Smrt	188
Nesmrtelnost	188
Sunamitismus	189
Bludný Holanďan	189
Strašidelné lodi	190
Struldbrugové	190
Bytosti potenciálně nesmrtelné	190
Personifikace smrti	190
Ohlašování smrti	191
Projevy zemřelých v literárním zpracování	193
Lidé s „druhým zrakem“ a zvířata věšící smrt	195
Zjevování zvířat	196
Bílá paní	196
Vidění smrti v psychóze	196
Upíři	196
Vampyrismus a psychiatrie	201
Nekromantie (evokace)	202
Spiritismus	202
Spiritismus a psychózy	203
19 BIOLOGICKÉ RADIKÁLY A PSYCHICKÉ REAKCE	205
Biologické radikály	205
Exploze pohybů (hyperkinesis)	205
Thanatosis	205
Apeilosis (výchružný postoj)	206
Pseudesis (přetvářka)	206
Psychické reakce	206
Racionalizace	206
Identifikace	206
Sublimace	207
Konverze	207
Submise	207
Rezignace	207
Kompenzace	207
Projekce	208
Reakce paradoxní	208
Suprese	208
Reakce autistická	208
Reakce histriónská	209

<i>Reakce toxikomanická</i>	209
<i>Reakce paranoidní</i>	209
<i>Reakce protestní</i>	209
<i>Reakce účelová</i>	209
<i>Reakce hysterické</i>	209
Hostilní reakce	209
<i>Kletba a žehnání</i>	210
<i>Prokletí Barucha Spinozy</i>	210
<i>Zavírací kletby</i>	211
<i>Prokletý ostrov</i>	211
<i>Thanatobolie</i>	213
<i>Kletba a lékařství</i>	214
20 HODNOCENÍ A HODNOTY	215
Idolizace	216
Dezidolizace	216
Vybájená místa dobrá a zlá	216
<i>Peklo řecké</i>	216
<i>Peklo židovské</i>	217
<i>Peklo křesťanské</i>	217
<i>Peklo muslimské</i>	218
<i>Peklo vietnamské</i>	218
<i>Peklo kambodžské</i>	218
Nebe	219
<i>Nebe řecké</i>	219
<i>Nebe křesťanské</i>	219
<i>Ráj židovský</i>	219
<i>Ráj muslimský</i>	219
<i>Eldorado</i>	220
Skutečná místa dobrá a zlá	220
<i>Hřbitovy a popraviště</i>	220
<i>Rozcestí</i>	220
<i>Jeskyně</i>	221
<i>Strašidelná místa</i>	221
<i>Strašidlo v Podskalí</i>	222
Magické doby	222
Zvířata dobrá a zlá	223
<i>Pavouk</i>	223
<i>Moucha</i>	223
<i>Skarabeus</i>	223
<i>Had</i>	224

<i>Kohout</i>	224
<i>Havran</i>	225
<i>Sova</i>	225
<i>Krysa</i>	226
<i>Kůň.</i>	226
<i>Netopýr</i>	227
<i>Liška</i>	227
<i>Jiná zvířata</i>	227
Role zvířat při některých poruchách duševních.	228
Rostliny dobré a zlé	229
<i>Ginseng</i>	229
<i>Mandragora</i>	229
<i>Kapradí</i>	230
<i>Černobýl</i>	230
<i>Blín a durman</i>	230
<i>Peyotl</i>	231
<i>Laskavec</i>	231
<i>Tis</i>	231
<i>Bez černý</i>	231
Přírodniny neživé dobré a zlé	231
<i>Zvony</i>	233
Posvátné předměty a posvátná místa	234
Prokleté věci	234
<i>Hoffmannovy povídky</i>	234
Prokleté doby.	235

21 OKOLNOSTI VYTVÁŘEJÍCÍ A MĚNÍCÍ OSOBNOST VE ZDRAVÍ A NEMOCI 236

Dědičnost	236
Prostředí	236
Sociální postavení.	236
Výchova	236
Výživa	237
Klima	237
Makroklima a mikroklima	237
Bydlení	237
Povolání	238
Společnost	238
Životní situace a vlastní zážitky	238
Období životní	238
<i>Dětství</i>	238

<i>Puberta</i>	239
<i>Zralý věk</i>	239
<i>Involuce</i>	239
<i>Stáří</i>	239
22 LIDSKÉ TYPY	241
Pavlovovy typy	241
Jungovy typy	241
Kretschmerovy typy	241
Typy mytických osob	243
23 PŘÍČINY NEMOCÍ DUŠEVNÍCH	244
Před porodem a při porodu	244
Po porodu	244
24 PORUCHY DUŠEVNÍ A JEJICH VZTAH K NADPŘIROZENÉMU A MAGICKÉMU	246
Oligofrenie	246
Psychopatie	246
Hysterická povaha	248
Historické a polohistorické osoby, o nichž se věřilo, že jsou nadány nadpřirozenými schopnostmi	250
<i>Emanuel Swedenborg</i>	250
<i>Apollonios z Tyany</i>	252
<i>Albertus Magnus</i>	252
<i>Cornelius Heinrich Agrippa z Nettesheimu</i>	252
<i>Saint Germain</i>	253
<i>Alessandro Cagliostro</i>	253
<i>Tereza Neumannová z Konnersreutu</i>	254
<i>Naši pacienti s „nadpřirozenými“ schopnostmi</i>	254
<i>Nemocní - zakladatelé hnutí.</i>	255
Melancholie	255
Mánie	255
Schizofrenie	256
Epilepsie (padoucnice)	257
<i>Slavní epileptici</i>	259
<i>Šavel</i>	259
<i>Mohamed</i>	259
<i>Jeanne d'Arc</i>	259

Epilepsie u zvířat	259
<i>Krysař hamelnský.</i>	260
Progresivní paralýza	260
Ateroskleróza.	261
Involuční presenilní a senilní psychózy	261
Neurózy	262
Neuróza úzkostná (anxiózní)	262
 25 OTRAVY	 263
 Vraždy	 263
Fantastická psychofarmakologie.	263
Rozdělení psychofarmak	265
Toxikomanie	266
Psychotoxikologie	266
 <i>Alkohol</i>	 268
<i>Opilost (ebrietas)</i>	268
<i>Delirium tremens</i>	268
<i>Alkoholová halucinóza</i>	269
<i>Chronický alkoholismus</i>	270
<i>Kofein</i>	270
<i>Tabák</i>	270
<i>Betel</i>	271
<i>Opium a látky příbuzné</i>	271
<i>Heroin</i>	272
<i>Hašiš</i>	272
<i>Kokain</i>	274
<i>Efedrin, Psychoton a látky příbuzné</i>	275
<i>Atropin</i>	276
<i>Otrava potravinami</i>	277
<i>Jiné otravy</i>	277
<i>Látky s účinkem psychickým</i>	278
<i>Ataraktika</i>	279
<i>Delirogeny (halucinogeny)</i>	279
<i>Mezkalin.</i>	280
<i>Harmin (banisterin)</i>	281
<i>Bulbokapnin</i>	282
<i>Tryptaminové deriváty</i>	282
<i>Psilocybin</i>	282
<i>LSD.</i>	283

26 ZRŮDY A TĚLESNĚ POSTIŽENÍ 285

Zrůdy v mytologii 285

Výklad zrůd 285

Dvojčata. 286

Srostlá dvojčata 286

Různé druhy zrůd 287

Gigantismus 287

Nanismus 288

Kyfokoliotici 288

Kožní nemoci 289

Hirsutismus 289

Rutilismus 289

Strabismus 289

Literární a jiné zkazky 289

Obři, trpaslíci a siláci v bájích 290

27 ZÁVĚREČNÁ KAPITOLA

PSYCHIATRIE A TRANSCENDENTNO 293

POZNÁMKA NA ZÁVĚR 317

LITERATURA. 319